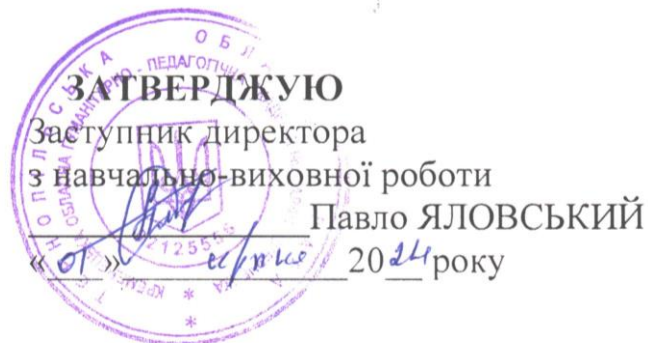

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

*Циклова комісія трудового навчання та технологій
і образотворчого мистецтва*

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до спеціальності

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Спеціальність **014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Освітньо-професійна програма **Середня освіта (Образотворче мистецтво)**

Корната М. Д. Вступ до спеціальності: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво). Кременець: 2024. 12 с.

Розробник:

Корната Марія Дмитрівна – викладач циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії трудового навчання та технологій і образотворчого мистецтва

Протокол від «01»серпня 2024 р. № 1

Голова циклової комісії _____

Віталій ПИСАРЕНОК

1. Вступ

Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» є однією з перших дисциплін, що вивчаються. Це підготовка здобувачів фахової передвищої освіти до навчання у ЗФПО формування в них потреби у професійному розвитку, що може бути реалізовано за умов розуміння першокурсниками особливостей майбутньої професії та самоорганізації педагогічної діяльності.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: характеристика особливостей педагогічної професії; основні вимоги до особистості вчителя образотворчого мистецтва у сучасній школі; формування у здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» професійних компетентностей з фаху.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Образотворче мистецтво) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів ECTS: –2	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна
Змістових модулів– 5	Спеціальність: 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки:
		2-й
Загальна кількість годин – 60	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Семестр
		3-й
Тижневих годин аудиторних – 2; самостійної роботи здобувача – 1,5	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	Лекції
		16 год.
		Практичні
		18 год.
		Самостійна робота
26 год.		
		Вид контролю: залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить для денної форми навчання – 37,8% до 62,2%

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є підготовка здобувачів фахової передвищої освіти до навчання у ЗФПО формування в них потреби у професійному розвитку, що може бути реалізовано за умов розуміння першокурсниками особливостей майбутньої професії та самоорганізації педагогічної діяльності.

Завдання курсу полягає в допомозі здобувачам фахової передвищої освіти адаптуватися до освітнього процесу в ЗФПО; засвоєнні змісту мистецької та педагогічної діяльності, її суспільного значення, а також сприянні засвоєнню знань, виробленню вмінь і навичок для успішної самореалізації у майбутній професійній діяльності; ознайомленні здобувачів зі змістом, основними формами, методами, засобами навчання і виховання у вищому навчальному закладі; наданні загального уявлення про структуру, зміст, специфіку майбутньої професії; наданні уявлення про раціональні форми і методи самостійної роботи з оволодіння спеціальністю; сприянні формуванню особистості майбутнього художника-педагога, розвитку його індивідуальності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти повинні бути сформовані такі **компетентності**:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК1 Здатність враховувати в освітньому процесі вікові особливості учнів.

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК6 Здатність до формування мотивації та організації пізнавальної діяльності учнів.

СК8 Здатність до забезпечення сприятливих умов в освітньому середовищі для кожного учня відповідно до його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів.

СК15 Здатність до попередження булінгу та протидії різними проявами насильства.

Зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (РН):

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН6 Застосовувати між предметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

РН8 Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.

РН9 Використовувати ефективні форми, засоби і стратегії комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями.

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

PH16 Володіти теоретико-методичними знаннями у галузі образотворчого мистецтва, принципами та закономірностями організації навчання образотворчому мистецтву в закладах загальної середньої освіти.

PH17 Уміти застосовувати у професійній та творчій діяльності художні техніки і матеріали образотворчого мистецтва та володіти основами художньої майстерності.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи самоорганізації навчальної діяльності здобувача освіти у закладі фахової передвищої освіти

Тема 1. Формування свідомого ставлення до образотворчої діяльності. Організація освітнього процесу у вищому навчальному закладі.

Показати значення образотворчої грамоти для художньої діяльності, для практичного і духовного задоволення.

Показати застосування зображальної грамоти фахівцями багатьох професій, що створюють предметне середовище для людини. Адаптація здобувачів освіти до умов навчання у вищому навчальному закладі. Адаптація здобувачів освіти у ВНЗ: соціально-педагогічні проблеми. Організація освітнього процесу у вищому навчальному закладі. Адаптація здобувачів освіти.

Тема 2. Основи академічної доброчесності.

Вивчення принципів академічної доброчесності. Основні поняття. Академічна культура, етика у закладі фахової передвищої освіти. Інтелектуальна власність. Авторське право. Авторське право в Україні. Використання оригінальних текстів, правила цитування, оформлення посилання. Академічна доброчесність у образотворчому мистецтві.

Змістовий модуль 2. Особливості професійної діяльності

Тема 3. Образотворчі та композиційні засоби виразності в образотворчому мистецтві. Естетичне і навчальне значення образотворчого мистецтва і образотворчої грамоти.

Визначати значення образотворчого мистецтва у формуванні та розвитку естетичного та художнього смаку, у розумінні творів мистецтва всіх видів та жанрів. Показати значення образотворчої грамоти у збагаченні знань з інших навчальних дисциплін загальної школи, у розвитку образного мислення і творчого розуму.

Тема 4. Специфіка професійної діяльності художника, вчителя образотворчого мистецтва та планування роботи.

Компетентнісні виміри професії, імідж сучасного художника, вчителя образотворчого мистецтва.

Скласти календарний план проведення уроків образотворчої діяльності відносно обраної програми з урахуванням дидактичних вимог до процесу навчання.

У навчальному процесі, використовуючи дидактичні матеріали та враховуючи системність, послідовність, доступність і цілісність виконання завдань з метою розвитку художньо-пізнавальної та творчої діяльності уміти скласти календарний план проведення уроків образотворчої діяльності.

Тема 5. Особливості проведення уроків образотворчого мистецтва. Інтерактивні методи. Підготовка наочних матеріалів та посібників.

Підготовка наочних посібників: на площині; репродукції, ілюстрації на задані теми; об'ємні.

Підготувати зображальні наочні посібники (зображення на площині).

Підготувати натуральні (наочні) посібники у вигляді макетів, муляжі, моделі, альбом-посібник для молодшого шкільного віку, наочні посібники-підручники, репродукції, об'ємні фігурки на задану тематику та ін.

Систематизувати зображальні та натуральні посібники різноманітної форми (предмети нескладної форми).

Тема 6. Якість та значення матеріалів для образотворчої діяльності. Придатність знаряддя для образотворчої діяльності.

Визначити загальну технологію виготовлення матеріалів для образотворчої діяльності.

Показати яка фактура поверхні паперу найбільш придатна для виконання малюнків олівцем, соусом, сангіною, пастеллю, акварельними фарбами, гуашшю, тушшю.

Визначити якісне знаряддя для виконання малюнків. Показати відмінності твердих і м'яких олівців, що застосовують у тональному світлотіньовому зображенні. Ознайомити з різноманітними пензлями та іншим знаряддям.

Зробити аргументований вибір придатних пензлів для роботи з водорозчинними матеріалами (соус, сангіна, акварельні фарби, гуаш, туш).

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
л.		практ.	с.р.	
Змістовий модуль 1. Основи самоорганізації навчальної діяльності здобувача освіти у ВНЗ				
Тема 1. Формування свідомого ставлення до образотворчої діяльності.	7	2	2	3
Тема 2. Основи академічної доброчесності.	11	2	4	5
Разом за змістовим модулем	18	4	6	8
Змістовий модуль 2. Особливості професійної діяльності				
Тема 3. Образотворчі та композиційні	7	2	2	3

засоби виразності в образотворчому мистецтві.				
Тема 4. Специфіка професійної діяльності художника, вчителя образотворчого мистецтва та планування роботи.	13	4	4	5
Тема 5. Формування свідомого ставлення до образотворчої діяльності.	13	4	4	5
Тема 6. Якість та значення матеріалів для образотворчої діяльності	9	2	2	5
Разом за змістовим модулем	42	12	12	18
Усього годин за навчальним планом	60	16	18	26

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Формування свідомого ставлення до образотворчої діяльності. Організація навчального процесу у вищому навчальному закладі.	2
2.	Основи академічної доброчесності	2
3.	Естетичне і навчальне значення образотворчого мистецтва і образотворчої грамоти.	2
4.	Специфіка професійної діяльності художника, вчителя образотворчого мистецтва. Професійний портрет. Планування роботи вчителя образотворчої діяльності.	4
5.	Підготовка наочних посібників	4
6.	Якість та значення матеріалів для образотворчої діяльності. Придатність знаряддя для образотворчої діяльності.	2
	Всього годин	16

6. Теми практичних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Створити презентацію на тему : «Основні принципи навчання. В яких випадках використовують принцип проблемного навчання?»	1
2.	Сворити презентацію з доповіддю та кольоровими наочними матеріалами на тему: «Характеристика сучасного уроку. Чим він відрізняється від інших форм навчання в школі?»	1
3.	Скласти конспект уроку на задану тематику.	1

4.	Скласти структуру уроку тематичного малювання, ілюстрування літературних творів, ліплення, декоративного малювання з елементами конструювання тощо.	2
5.	Скласти орієнтовний план-схему аналізу уроку образотворчого мистецтва.	1
6.	Зробити презентацію на тему: «Соціальна роль вчителя образотворчого мистецтва, його функції. Педагогічна етика і такт вчителя образотворчого мистецтва. Імідж сучасного вчителя.»	1
7.	Підготувати наочні посібники.	2
8.	Підготувати плакати, репродукції на задану тематику.	2
9.	Підготувати альбоми посібники у кольорі.	2
10.	Підготувати наочні підручники - посібники.	2
11.	Підготувати іграшки-сувеніри, макети, об'ємні витинанки, пап'є-маше, наочні матеріали з повітряного пластиліну та ін.	2
12.	Створити презентацію на тему: «Якість та значення матеріалів для образотворчої діяльності. Придатність знаряддя для образотворчої діяльності.»	1
	Всього годин	18

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підібрати літературу з проблеми педагогічної культури і скласти список за вимогами оформлення наукових джерел.	3
2	Написати твір-роздум на тему «Яким вчителем образотворчого мистецтва я хотів би бути? Що для цього потрібно?». Виконати творчу роботу на тему «Образ сучасного вчителя».	5
3	Підготувати наочність у вигляді таблиці до уроку образотворчого мистецтва.	3
4.	Підготувати муляжі для натюрмортного фонду у техніці пап'є-маше. (фрукти, овочі).	5
5	Виконати вправи на різних видах паперу олівцями, м'якими матеріалами, акварельними фарбами, гуашшю, тушшю.	5
6	Вправи на виявлення відмінності твердих і м'яких олівців. Вправи на виявлення відмінностей між лініями, плямами, та	5

	ін. Створити декоративний натюрморт з застосуванням різних ліній, крапки, силуету та ін.	
	Всього годин	26

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи на семінарських (практичних) заняттях

1-2 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє елементарними теоретичними знаннями, його відповіді правильні, але недостатньо осмислені; завдання для самостійної роботи виконує на низькому рівні, з неточностями; робить помилки в застосуванні основ образотворчої грамоти.

3 бали – здобувач фахової передвищої освіти на середньому рівні володіє теоретичними знаннями, його відповіді повні, але з деякими неточностями; здатний до виконання практичних завдань, однак не в повному обсязі, з помилками.

4 бали – здобувач фахової передвищої освіти володіє системними знаннями та здатністю до їх практичного застосування; правильно або з незначними помилками та в повному обсязі виконує практичні завдання.

5 балів – здобувач фахової передвищої освіти на високому рівні володіє теоретичними знаннями та здатний до їх творчого практичного використання; правильно виконує практичні завдання; активно працює над підвищенням рівня своєї професійної компетентності.

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-демонстрація, лекція-візуалізація), практичні заняття, бесіда, розповідь, практичні та дослідні роботи, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, брейнсторм, метод проєктів.

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності у навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху у навчанні.

9. Методи контролю

1 Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), практичні заняття, перевірка виконання здобувачами завдань самостійної роботи.

Підсумковий контроль: залік у 1 семестрі.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями з навчальної дисципліни. Уміє максимально використовувати набуті знання і практичні уміння, успішно розв'язує практичні завдання. Виявляє високий рівень світосприйняття і світовідчуття мистецького мислення, потребу в

художньо-педагогічній діяльності, самовдосконаленні. Демонструє готовність до ефективного подальшого навчання.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який володіє навчально-програмовим матеріалом у процесі розв'язання творчих завдань з курсу, однак допускає термінологічні помилки, не завжди логічно використовує теоретичні знання. Вирізняється стандартністю образотворчо-педагогічного мислення. Потребує вдосконалення умінь та навичок, здобутих під час вивчення навчальної дисципліни, розвитку рівня професійної мотивації.

Оцінку «3», «задовільно» – здобувач фахової передвищої освіти, який виявляє знання і розуміння основних аспектів навчальної дисципліни, проте вони недостатньо глибокі та осмислені. Інколи демонструє алогічність у відтворенні навчального матеріалу. Виявляє вміння частково аналізувати теоретичні аспекти дисципліни, проте робить неточні висновки. Не вміє застосувати здобуті знання для вирішення проблем, які виникають у процесі здійснення навчання.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення навчальної дисципліни. Демонструє елементарні знання теоретичного матеріалу. Не здобув практичних умінь і навичок, необхідних для продовження навчання. Не вміє логічно мислити і висловлювати свою думку.

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення, періодичні видання, методичні посібники, мультимедійні презентації за змістом тем, наочність.

12. Рекомендована література

1. Базова

1. Бабенко Л.В. Методика викладання образотворчого мистецтва: Програма для ф-тів педуніверситетів з підготовки вчит. образ. мистецтва : Кіровоград, 2000. 20 с.
2. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти: Навч. посібник для студ. худ. граф. фак. вищ. пед. навч. Закладів. 2-е вид., пер., доп. Київ : Вища школа, 2002. 190 с.
3. Коновець С. Підготовка вчителя образотворчого мистецтва. Рівне : 2002. 76 с.
4. Кузьменко Г.В., Силко Р. М. Вступ до спеціальності: образотворче мистецтво. Модуль 2: навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. 108 с.
5. Сердюк І. І., Семеніхіна С. М. Образотворче мистецтво. 6 клас : тематичне планування та розробки уроків. Харків : Ранок, 2010. 256 с.
6. Фесенко Л. В., Рубля Т. Є. Я іду на урок образотворчого мистецтва. 5 клас. Харків : Ранок, 2008. 160 с.
7. Фесенко Л. В., Рубля Т. Є. Я іду на урок образотворчого мистецтва. 6 клас Харків : Ранок, 2007. 160 с.
8. Фесенко Л. В., Рубля Т. Є. Я іду на урок образотворчого мистецтва. 7 клас Харків : Ранок, 2008. 176 с. (Б-ка творчого вчителя).

9. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. для студентів вищих педагогічних закладів освіти. 2-е вид. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2003. 136 с.

Допоміжна

10. Булах І.С. Психологія особистісного зростання. Київ : НПУ імені М.П.Драгоманова, 2003. 338 с.

11. Веселкові барви на уроках образотворчого мистецтва : (на допомогу педагогічним працівникам загальноосвітніх та позашкільних закладів освіти). Харків : Ранок, 2005. 112 с.

12. Мешко Г. М. Вступ до педагогічної професії: Практикум. Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль : ТИПУ, 2008.